Patria OYJ
Martti Wallin

Lausunto

5.11.2019

Eduskunta
Valtionvarainvaliokunta
Hallinto ja turvallisuusjaosto

PATRIA OYJ:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2020

Puolustusteollisuuden kannalta olennaisia hallinnonaloja ovat puolustusministeriön hallinnonalan lisäksi eritysesti työ- ja elinkeinoministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalat. Näistä kaksi viimeistä eivät suoranaisesti kuulu Hallinto- ja turvallisuusjaoston toiminnan piiriin, mutta viittauksia näiden merkityksestä Puolustusteollisuuden toiminnalle on tässä tuotu esille.

Patria Suomen suurimpana puolustusalan yrityksenä on keskeinen toimija myös Puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry:n toiminnassa ja yhdistyksen pääsihteeri Tuija Karangon erikseen antaman lausunnon sisältöä ei tässä dokumentissa ole tarvetta toistaa uudestaan. Keskityn tässä yhteydessä PIA ry:n antamaa lausuntoa täydentäviin näkökohtiin.

Puolustusvoimien toimintamenot (27.10.01)

Patrialla on merkittävä rooli Puolustusvoimien nykykaluston kunnossapitäjänä kattaen maa-, meri- ja ilmavoimat sekä erilaiset johtamisjärjestelmät. Talousarvioesityksen 1,5% ennakollinen kustannustasotarkistus on oikeansisältöinen. Nykyisen kaluston ikääntyessä kunnossapitotyön määrässä ei odoteta pudotusta ennen uuden kaluston käyttöönoton myötä vanhan kaluston käytön vähenemistä. Teollisen toiminnan jatkuvalla kehittämisellä pyritään kunnossapidon kustannustehokkuutta ja tuottavuutta parantamaan jatkuvasti, jotta yksikkökustannusten nousupainetta saadaan kompensoitua.

Puolustusmateriaalihankinnat (27.10.18) ja Monitoimihävittäjien hankinta (27.10.19)

Hornetien suorituskyvyn korvaamiseen tähtäävä HX-hanke ja Merivoimien Laivue 2020-hanke on huomioitu odotetulla tavalla. HX-hankkeessa Patrialle on olennaista valittavan järjestelmäkokonaisuuden suorituskyvyn ylläpitoa varten rakennettava kotimainen kyvykkyys. Kokemus muun muassa Hornet- ja Hawk-kaluston kohdalla on osoittanut, että kotimaiseen osaamisen tukeutuminen on tehnyt mahdolliseksi ulkomaisista toimijoista riippumattomien ratkaisujen kehittämisen ja näin järjestelmän elinjakson aikana on kyetty tarjoamaan vaihtoehtoisia ja usein myös kustannustehokkaampia ratkaisuja. Kotimainen kyvykkyys, joka nojaa sekä puolustushallinnon, että sitä tukevan teollisuuden ja tutkimusyhteisön varaan on ollut merkittävästi vaikuttamassa nykykaluston ylläpitokustannuksen kohtuullisuuteen verrattuna tilanteeseen, jossa olisi jouduttu olemaan pelkästään ulkomaisten palveluntarjoajien varassa. Samankaltaista roolia tavoitellaan myös HX-hankkeessa. Laivue 2020-hankkeessa kotimainen teollisuus on vahvasti mukana hankkeen toteutuksessa ja tulevassa ylläpidossa.

Patria

Patria Oyj
Kaivokatu 10 A
FI-00100 Helsinki
Finland
Tel. +358 (0) 20 4691
info@patria.fi
Registered office Helsinki
Business ID 2334159-6

Copyright Patria. All rights reserved.

Patria OYJ
Martti Wallin

Lausunto

5.11.2019

Teollinen yhteistyö näiden suurten hankkeiden yhteydessä on keskeinen välinen tarvittavan kansallisen kyvykkyyden rakentamisessa. Varsinaiseen hankittavaan järjestelmään liittyvän suoran teollisen yhteistyön rinnalla katsomme myös tulevaisuudessa tarvittavien teknologioiden kehittämiseen tähtäävän epäsuoran teollisen yhteistyön olevan olennaisessa roolissa. Esimerkkejä tällaisista teknologioista ovat uudet valmistusmenetelmät, tekoäly ja analytiikka, miehittämättömät ja autonomiset järjestelmät sekä uudet sensorijärjestelmät. Näihin liittyvää osaamista ei kyetä yksin kotimaisin voimin kattavasti kehittämään, jolloin yhteistoiminta näiden materiaalihankkeiden yhteydessä voi olla ratkaisevan tärkeää.

Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2020-tilausvaltuus on merkittävä asia, johon kuuluvassa panssaroidun pyöräajoneuvokaluston kehittämisessä kotimaisella teollisuudella on mahdollisuus tarjota ajanmukainen, vaatimukset täyttävä ja kustannuksiltaan kilpailukykyinen ratkaisu. Kotimaisen osaamisen ja teollisen kyvykkyyden ylläpito tällä sektorilla on myös Suomen huoltovarmuuden kannalta olennaista.

Puolustusvoimien tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä EU:n rahoitusinstrumentit

Merkittävien materiaalihankkeiden rinnalla saattaa jäädä huomaamatta tutkimus- ja kehittämisrahoituksen vaatimaton taso erillisen tilausvaltuuden puuttuessa. Itsenäisen tutkimustoiminnan ohella Suomen täysimääräinen osallistuminen kansainväliseen tutkimusyhteistyöhän on merkittävästi riippuvainen puolustushallinnon kyvystä rahoittaa suomalaista osallistumista tutkimukseen. Puolustushallinto on esimerkillisesti ollut tukemassa arktisen liikkuvuuden tutkimustoimintaa ja Suomi on hakemassa johtavan valtion roolia eurooppalaisessa Arctic & Mountain Mobility-hankkeessa, jolle haetaan EU-rahoitusta. Tätä esimerkkiä noudattaen toivotaan muitakin vastaavia avauksia ja sen mahdollistamiseksi Tutkimus- ja kehittämistoiminnan erillinen monivuotinen tilausvaltuus tulisi palauttaa hallinnonalan rahoitukseen.

Puolustusteknologiakehitys kiihtyy jatkuvasti ja vaikka monia puolustustarkoitukseenkin soveltuvia teknologioita kehitetään siviiliteollisuuden tarpeisiin, on näiden tulosten soveltaminen puolustusvoimien tarpeisiin edelleen erillisen kohdistetun soveltavan tutkimuksen ja kehityksen tehtävä. Siviilitoimialan kehityksen nopeus ja avoimet globaalit kehitystiimit soveltuvat osin heikosti turvallisuusvaatimusten ja pitkäaikaisten kehitysohjelmien viitekehityksessä toimivaan puolustustoimialaan, mutta siviilitoimialan saavuttamia tuloksia pitää ehdottomasti pyrkiä soveltamaan puolustustarpeisiin mahdollisimman monilla eri tavoilla, Tässä Puolustusvoimien toimintaa hyvin tuntevalla ja toimintatavoiltaan vaatimukset täyttävällä kotimaisella puolustusteollisuudella on jatkossakin merkittävä rooli,

Teollisuuden vientiponnistelujen tukeminen

Puolustushallinto on ollut omalla toiminnallaan merkittävästi tukemassa kotimaisen teollisuuden vientiponnisteluja ja tämän toivotaan jatkuvan vähintään nykyisellä tasolla. Tuotekehityksessä on vain harvoin mahdollisuutta kehittää tuotteita vain kotimaisen asiakkaan tarpeita varten, joten teollisen toiminnan ja osaamisen säilyttäminen edellyttää vientiä ja sitä tukevaa puolustustarvikkeiden vientilupapolitiikkaa.

Patria Oyj
Kaivokatu 10 A
FI-00100 Helsinki
Finland
Tel. +358 (0) 20 4691
info@patria.fi
Registered office Helsinki
Business ID 2334159-6

Copyright Patria. All rights reserved.

Patria OYJ
Martti Wallin

Lausunto

5.11.2019

Teollisuuden kannalta toive on ennen kaikkea vientilupapolitiikan ennakoitavuus ja tasapuolisuus keskeisten eurooppalaisten verrokkivaltioiden kanssa. Tärkeää on tiedostaa, että ilman vientiä ei myöskään ole kotimaista kumppania puolustushallinnolle, vaan nämä kulkevat käsi kädessä. Sama kehitys on odotettavissa myös palvelutuotannossa, jossa hyvä palvelu kotimaassa tarvitsee laajempaa toimintaa kuin mitä kotimainen asiakas yksin voi tarjota. Tämä laajennus voi tulla turvallisuuskriittiseltä asiakkaalta joltain toiselta hallinnon alalta, mutta usein ulkomaiselta asiakkaalta.

Kotimaisen teollisuuden mukaan lukien puolustusteollisuuden viennin kannalta työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan rahoitus Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenoille on tärkeää ja talousarvioesityksestä voi todeta tähän liittyen myönteistä kehitystä erityisesti vuosien 2018-19 välillä mutta 2% verran myös vuosien 2019-20 välillä.

Osaamisen ja koulutuksen merkitys

Hallituksen esityksessä on koulutukseen panostaminen noussut esille myönteisellä tavalla. Puolustusalalla osaaminen kohdistuu monella kohdalla varsin kapeisiin, mutta syvällistä osaamista vaativiin osaamisalueisiin. Vahva panostus toisen asteen koulutukseen sekä ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin on osaamiskeskeisen toimialan kannalta välttämätöntä
.
Talousarvioesityksessä ammatilliseen koulutukseen ollaan osoittamassa 100 miljoonan lisäystä, joka on noin 10% lisäys ja lisäksi kertaluonteisia panostuksia mitä voidaan pitää merkittävänä panostuksena. Korkeakouluopetus ja tutkimus saavat euromääräisesti samaa suuruusluokkaa olevan lisärahan, joka prosentuaalisesti edustaa reilun 4% nousua.

Opiskelussa on ensiarvoisen tärkeää mahdollistaa elämänmittainen jatkuva oppiminen, jossa jo työelämässä toimivat henkilöt voivat parantaa osaamistaan sekä uusiin tutkintoihin johtavilla että aiempia tutkintoja täydentävillä opinnoilla. Osaamisen jatkuva kehittäminen nojaa vahvasti sekä työssä että työn ohella oppimiseen ja kaikilla osaamistasoilla ammattikouluista yliopistoihin pitää olla mahdollisuus oman osaamisen ajanmukaistamiseen.

Valtion budjetista rahoitettavan koulutuksen ohella yritysten oma panostus räätälöityihin koulutusohjelmiin yhteistyössä oppilaitosten kanssa tulee lisääntymään erityisesti silloin kun tarvittavien osaajien määrä valtakunnallisesti jää niin pieneksi, ettei oppilaitosten ole mahdollista luoda pysyviä koulutusohjelmia yritysten tarpeen kattamiseksi. Kansainvälinen yhteistyö oppilaitosten kesken on yksi mahdollisuus.

Martti Wallin
Liiketoimintajohtaja, Aviation
Patria Oyj
martti.wallin@patria.fi

Copyright Patria. All rights reserved.